

INCASSO EN BESLAGLEGGING

Inleiding

Beslaglegging kan een krachtig hulpmiddel zijn bij het incasseren van een geldvordering. Er dient daarbij onderscheid gemaakt te worden tussen een zogenaamd executoriaal beslag en conservatoir beslag.

Executoriaal beslag kan alleen gelegd worden als de schuldeiser/beslaglegger beschikt over een zogenaamde executoriale titel. Dat zal meestal een gerechtelijk vonnis zijn. Met dat vonnis legt de deurwaarder dan executoriaal beslag onder of ten laste van de schuldenaar met het doel het beslagene uit te winnen of te verkopen om zodoende de gelden te verkrijgen ter voldoening van de schuldeiser.

Conservatoir beslag daarentegen kan echter al worden gelegd zonder dat de schuldeiser een vonnis titel heeft en dient ter verzekering van de verhaalsrechten van de schuldeiser voordat deze aan de procedure - die moet leiden tot het vonnis - begint. Of met andere woorden: door het conservatoir beslag probeert de schuldeiser te voorkomen dat de mogelijkheid tot verhaal ontbreekt als hij de procedure straks wint. Letterlijk betekent conservatoir beslag dan ook: bewarend beslag.

In het hierna volgende zal steeds worden gesproken over het conservatoir beslag, derhalve het beslag voorafgaande aan een incassoprocedure.

Het conservatoir beslag

Indien een schuldeiser wil voorkomen dat er straks geen verhaal meer is als hij de incassoprocedure tegen zijn schuldenaar heeft gestart, kan hij overwegen conservatoir beslag te leggen. Het doel van conservatoir beslag is er voor te zorgen dat de vermogensbestanddelen (de bezittingen) van de schuldenaar worden bewaard totdat in de incassoprocedure een uitspraak van de rechter is verkregen.

Conservatoir beslag is een goed middel ter ondersteuning van een incassotraject, maar geen doel op zichzelf. Daarnaast kan onder omstandigheden een conservatoir beslag toch geen vermogensbestanddelen treffen, of niet effectief zijn voor de schuldeiser.

Conservatoir beslag kan worden gelegd onder de schuldenaar zelf of onder een Derde (derdenbeslag) van wie de schuldenaar iets tegoed heeft (iets te vorderen heeft).

Waarop kan beslag worden gelegd?

Conservatoir beslag kan worden gelegd op alle vermogensbestanddelen zoals bijvoorbeeld:

- een bankrekening van de schuldenaar bij een bank (onder de bank);
- een (handels)vordering van de schuldenaar op een Derde (onder deze Derde)¹;

¹ Dit leidt uitzondering indien de vorderingen op derden reeds zijn verpand bijvoorbeeld aan de bank in het kader van de bedrijfsfinanciering.

ADVOCATEN & MEDIATORS

- huurtermijnen die de schuldenaar ontvangt als verhuurder (onder de huurder);
- loon dat of een uitkering die aan de schuldenaar toekomt.² (onder de werkgever of uitkerende instantie);
- een onroerend goed van de schuldenaar (bij het kadaster);
- (bedrijfs)inventaris van de schuldenaar, mits in eigendom (onder de schuldenaar zelf);
- auto's (of andere roerende zaken) van de schuldenaar, mits in eigendom (onder de schuldenaar zelf);
- merkrechten, octrooien van de schuldenaar etc....

De procedure voor beslaglegging

Beslagrecht is nogal formeel recht en kent strakke spelregels en termijnen. Hieronder volgt een korte uiteenzetting.

Partijen

Bij een beslag zijn minimaal twee partijen te onderscheiden:

1. **Beslaglegger of (beslag)schuldeiser:** degene die tot verhaal van zijn vordering een beslag laat leggen;
2. **De Beslagene of (beslag)schuldenaar:** degene die in beginsel de vordering van Beslaglegger dient te voldoen en te dragen;

Bij **derdenbeslag** is daarnaast nog een derde partij:

3. **De Derde:** degene die iets verschuldigd is of zal worden aan de Beslagene en die dat vanaf het moment van het beslag onder zich moet houden, (mede) ten behoeve van de Beslaglegger.

Het verzoek tot beslaglegging

Alhoewel conservatoir beslag reeds kan worden gelegd zonder dat een gehele incassoprocedure is doorlopen en een vonnis is verkregen, kent het wel een aantal spelregels en waarborgen.

Om conservatoir beslag te mogen leggen dient men de toestemming te verkrijgen van de Voorzieningenrechter van de Rechtbank. Hiertoe moet de schuldeiser – met tussenkomst van een advocaat – een verzoekschrift bij de Rechtbank indienen. De schuldenaar wordt hiervan overigens in beginsel niet op de hoogte gesteld, omdat deze dan in de tussentijd de vermogensbestanddelen waarop beslag gelegd gaat worden, kan doen verdwijnen. De Rechtbank beoordeelt vervolgens of het leggen van het beslag geoorloofd is en verleent al dan niet verlof daartoe. Tevens bepaalt de Rechtbank de termijn waarbinnen de hoofdzaak ingesteld moet worden.

Dat betekent dat binnen een korte termijn na de beslaglegging altijd de incassoprocedure moet worden gestart (tenzij de schuldenaar natuurlijk voortijdig betaald). Dit dient om te voorkomen dat er wel beslag wordt gelegd, maar geen procedure volgt. Het conservatoir beslag is immers naar zijn aard voorlopig en bewarend zodat de rechter altijd een (eind)oordeel over de uiteindelijke vordering moet geven.

Overigens is het voeren van de uiteindelijke incassoprocedure ook nodig om het vonnis te verkrijgen op basis waarvan uiteindelijk de schuldenaar echt kan worden uitgewonnen. Als eenmaal een vonnis is verkregen wordt het conservatoir

² Evenwel met vrijlating van een beslagvrije voet, een bedrag (veelal gelijk aan bijstandsniveau) dat de schuldenaar mag behouden.

beslag van rechtswege omgezet in een executoriaal beslag en kan de deurwaarder tot openbare verkoop en uitwinning overgaan. Pas dan komt het geld beschikbaar voor de schuldeiser. Tot die tijd is het beslag (slechts) 'bewarend.'

De beslaglegging zelf en het vervolg

Het beslag zelf wordt in de praktijk door de deurwaarder op basis van het verkregen verlov van de Rechtbank gelegd. Voor zover het beslag niet onder de schuldenaar zelf maar onder een Derde wordt gelegd (het derdenbeslag) dient het beslag door de deurwaarder ook aan de schuldenaar te worden betekend (meegedeeld)

Vervolgens dient de schuldeiser de incassoprocedure te starten middels het door de deurwaarder doen uitbrengen van de dagvaarding in de hoofdzaak. Indien er sprake is van een derdenbeslag dient die dagvaarding ook betekend te worden aan de Derde waaronder beslag is gelegd, zodat ook deze weet dat de procedure in de hoofdzaak loopt.

Schematisch

Actie	Wie	Kosten
Opstellen verzoekschrift tot beslaglegging	Advocaat	Honorarium
Verlofverlening tot beslaglegging	Voorzieningenrechter van de Rechtbank	Griffierecht
Beslaglegging(en)	Deurwaarder	Honorarium
Betekening (derden)beslag aan schuldenaar	Deurwaarder	Honorarium
Opstellen dagvaarding hoofdzaak	Advocaat	Honorarium
Betekenen dagvaarding	Deurwaarder	Honorarium
(over)betekening dagvaarding aan Derde	Deurwaarder	Honorarium
Aanbrengen hoofdzaak bij rechtbank ³	Advocaat / Rechtbank	Griffierecht

Gevolgen van beslaglegging

Het leggen van conservatoir beslag leidt tot de bewaring van het vermogensbestanddeel waarop beslag wordt gelegd (het Beslagobject). Degene onder wie het beslag is gelegd – de schuldenaar zelf of de Derde – is gehouden het Beslagobject onder zich te houden in afwachting van de uitspraak in de hoofdzaak.

Beslag heeft niet tot gevolg dat de schuldenaar geen gebruik meer mag maken van het Beslagobject. Wordt bijvoorbeeld beslag gelegd op de auto van een schuldenaar, dan mag deze daarin blijven rijden tot op basis van de uitspraak in de hoofdzaak het beslag wordt omgezet in een executoriaal beslag en de auto (openbaar) mag worden verkocht.⁴

De verklaring door de Derde (alleen in het geval van derdenbeslag)

³ Ter zake het verloop van de procedure in de hoofdzaak wordt verwezen naar onze brochure: "Procederen en incasseren".

⁴ Hierop geldt de uitzondering dat het beslagobject ook in bewaring kan worden gesteld. Deze figuur valt echter buiten het bestek van deze brochure. Desgewenst lichten onze advocaten u terzake uitgebreid voor.

ADVOCATEN & MEDIATORS

Zodra vier weken na het leggen van beslag verstreken zijn, dient de Derde aan de Beslaglegger kenbaar te maken wat door het beslag is getroffen. De deurwaarder overhandigt de Derde daartoe een speciaal formulier.

De Derde die tijdens een conservatoir derdenbeslag weigert verklaring te doen of een foutieve verklaring doet, loopt het risico de dientengevolge door de Beslaglegger geleden schade te moeten vergoeden. De Derde is - uiteindelijk - verplicht al hetgeen hij blijkens zijn eigen verklaring verschuldigd is af te dragen aan de Beslaglegger. Een vergissing in de verklaring kan echter in beginsel tot het moment van afdracht worden hersteld.

Verrekening door de Derde

De Derde kan zich tegenover de Beslaglegger beroepen op verrekening ten aanzien van alle vorderingen (ongeacht het tijdstip van opeisbaarheid) die voortvloeien uit dezelfde rechtsverhouding als de beslagen vordering, alsmede voor alle andere vorderingen mits die aan de Derde zijn opgekomen en opeisbaar zijn geworden voor het leggen van het beslag. Hierop bestaan echter uitzonderingen.

Cumulatie van beslagen onder Derde

De Derde doet er verstandig aan alles onder zich te houden, ook als dat meer is dan de Beslaglegger te vorderen heeft. Tot aan de uitwinning kan namelijk door anderen (cumulatief) beslag gelegd worden. De Derde die aan de Beslagene het bedrag boven de beslagen som uitbetaalt loopt een groot risico datzelfde bedrag nog eens te moeten betalen aan cumulatieve (latere) Beslagleggers.

Opheffing

Het conservatoir beslag kan worden opgeheven "*op vordering van elke belanghebbende*" door de Voorzieningenrechter die het verlot heeft verleend (art. 705 lid 1 Rv). De Derde wordt niet als belanghebbende beschouwd.

De voordelen van beslaglegging

- Het belangrijkste – en ook beoogde – voordeel van conservatoire beslaglegging is dat het verhaal op vermogensbestanddelen wordt zeker gesteld voordat de procedure wordt gestart, om te voorkomen dat – later als er vonnis is – er geen verhaal meer zou zijn. Volledige zekerheid daartoe biedt het conservatoir beslag echter niet (zie hierna);
- Tevens heeft het leggen van conservatoir beslag vaak een psychologisch en strategisch voordeel. Vaak leidt conservatoire beslaglegging tot (gedeeltelijke) betaling, dan wel onderhandelingen daarover.

De nadelen en risico's van beslaglegging

- Op voorhand is niet altijd duidelijk of conservatoir beslag ook doel treft. Staat er wel geld op de bankrekening (of is er sprake van een negatief saldo)? Moet de Derde waaronder beslag is gelegd (nog) iets betalen aan de debiteur? Wat is het onroerend goed waard en wat is de hypotheek die er op rust? De kosten zijn dan wel reeds gemaakt. Ook kan de Derde onder wie beslag is gelegd een tegenvordering hebben op de schuldenaar. Die tegenvordering gaat vaak voor het beslag.

ADVOCATEN & MEDIATORS

- Gaandeweg de incassoprocedure kunnen ook andere schuldeisers beslag leggen. Zij kunnen dan uiteindelijk meedelen in de opbrengst van het beslagobject. Zo gezien heeft de eerste Beslaglegger dan tevens het beslagobject bewaard voor de latere Beslagleggers.
- Als de schuldenaar tijdens de procedure - of voordat geëxecuteerd wordt - failliet gaat of surseance van betaling aanvraagt, vervallen alle beslagen en neemt de curator of de bewindvoerder de afhandeling van alle aanspraken van de schuldeisers over. Het beslag is dan feitelijk voor niets gelegd.
- Indien de schuldeiser ten onrechte beslag legt of ten onrechte voor een te hoog bedrag beslag legt, kan de schuldeiser/Beslaglegger schadelijk worden jegens de schuldenaar/Beslagene. De schuldeiser kan dan uiteindelijk aan de schuldenaar moeten betalen in plaats van andersom! Voorzichtigheid is dus geboden.

De procedure in de hoofdzaak

Voor het verloop van een procedure in de hoofdzaak en enkele algemene aanwijzingen bij het gerechtelijk dan wel buitengerechtelijk incasseren van vorderingen, verwijzen wij graag naar onze brochure "Procederen en incasseren", zoals u die eveneens kunt vinden op onze website.

Tot slot

Tot zover een korte uiteenzetting over incasso en beslaglegging. Wij realiseren ons dat het korte bestek van deze brochure niet alle vragen kan en zal beantwoorden. Dat is ook niet de bedoeling. De bedoeling is om op hoofdlijnen een aantal aandachtspunten voor te houden met betrekking tot (gerechtelijke) incasso en beslag.

Het verdient te allen tijde aanbeveling een voorgestaan incassotraject en een eventuele beslaglegging goed te overleggen met een van onze advocaten. Zij staan u graag te woord en stippelen met u graag een plan van aanpak uit.

VDT Advocaten & Mediators

Mr. K.E.H. de Klerk / mr. B.W.H. Pepping

VDT Advocaten & Mediators

Postbus 4203

5004 JE TILBURG

T: 013 - 544 04 00

F: 013 - 544 64 64

W: www.vdt-advocaten.nl

E: info@vdt-advocaten.nl

Internet:

Alle brochures van VDT Advocaten & Mediators zijn tevens te downloaden op onze website www.vdt-advocaten.nl, onder de button brochures.

Disclaimer:

Alle brochures van VDT Advocaten & Mediators ten doel onze cliëntèle in vogelvlucht en in een zo begrijpelijk mogelijk taalgebruik, meer inzicht te geven ter zake een specifiek onderwerp. Aan de totstandkoming van alle brochures van VDT

ADVOCATEN & MEDIATORS

Advocaten & Mediators is daarbij de hoogst mogelijke zorg besteed. Desalniettemin kunnen aan de brochures geen afzonderlijke rechten worden ontleend. Het auteursrecht op alle brochures berust zeer uitdrukkelijk bij VDT Advocaten & Mediators.